

Дивіденди між ТОВ: коли отриманий прибуток не оподатковується повторно

Ключовий висновок: якщо українське ТОВ – платник податку на прибуток є учасником іншого ТОВ – платника податку на прибуток та отримує від нього дивіденди, такий дохід за умови застосування податкових різниць не призводить до повторного оподаткування податком на прибуток на рівні ТОВ-отримувача.

Українське ТОВ володіє часткою в іншому українському ТОВ. Дочірня компанія отримала прибуток, сплатила податок на прибуток та вирішила розподілити частину чистого прибутку своєму учаснику – іншому ТОВ.

Чи виникає у ТОВ-учасника ще раз податок на прибуток із суми отриманих дивідендів?

За загальним правилом для платника, який застосовує податкові різниці, ні.

Податковий кодекс передбачає спеціальний механізм, який фактично усуває повторне оподаткування такого прибутку на рівні юридичної особи – учасника.

Цей висновок додатково підтверджено ДПС в індивідуальній податковій консультації щодо виплати дивідендів між двома українськими юридичними особами – платниками податку на прибуток.

Суть ситуації

У розглянутій ДПС ситуації:

- українське ТОВ перебуває на загальній системі оподаткування та є платником податку на прибуток;
- це ТОВ є учасником іншої юридичної особи – резидента України;

- емітент також є платником податку на прибуток на загальних підставах;
- емітент прийняв рішення розподілити чистий прибуток та виплатити дивіденди своєму учаснику;
- дивіденди виплачуються одночасно за декілька попередніх років.

Ключове питання: чи повинне ТОВ, яке отримало дивіденди від іншого ТОВ, включити їх до об'єкта оподаткування та сплатити з них ще 18% податку на прибуток?

Висновок ДПС: повторного оподаткування немає

Механізм виглядає так.

За правилами бухгалтерського обліку отримувач визнає відповідний дохід. Тобто дивіденди можуть потрапити до бухгалтерського фінансового результату підприємства.

Але далі застосовується спеціальна податкова різниця.

Відповідно до п.п. 140.4.1 п. 140.4 ст. 140 Податкового кодексу України, фінансовий результат до оподаткування зменшується, зокрема:

- на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток;
- на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, які підлягають виплаті на користь підприємства від інших платників податку на прибуток.

Тобто відбувається фактична податкова нейтралізація такого доходу.

Бухгалтерський облік	Податковий облік
+ дохід від дивідендів фінансовий результат збільшується	– така сама сума зменшення фінансового результату

Результат: дивіденди не створюють додаткового оподатковуваного прибутку у ТОВ-отримувача

У результаті, за дотримання відповідних умов, отримані від іншого платника податку на прибуток дивіденди **не створюють додаткового податку на прибуток у ТОВ-отримувача.**

ДПС також прямо зазначила, що відповідне зменшення відображається у **рядку 3.2.3 Додатка РІ** до декларації з податку на прибуток.

Не тільки класичні дивіденди

На практиці особливо важливим є ще один момент.

Податкове законодавство розглядає поняття дивідендів ширше, ніж просто платіж, який у рішенні загальних зборів названо словом «дивіденди».

Відповідно до **п.п. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 ПКУ**, для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюється також платіж у грошовій чи негрошовій формі, який юридична особа здійснює на користь свого засновника та/або учасника у зв'язку з розподілом чистого прибутку або його частини.

Важливо: принципове значення має не тільки назва платежу. Якщо юридична особа здійснює платіж своєму учаснику у зв'язку з розподілом чистого прибутку або його частини, для цілей оподаткування такий платіж прирівнюється до дивідендів.

Це особливо важливо при побудові корпоративних та холдингових структур.

Простий приклад

Припустимо, **ТОВ «Операційна компанія»** отримало прибуток та прийняло рішення виплатити своєму учаснику – **ТОВ «Холдингова компанія»** – **10 000 000 грн дивідендів.**

Операція	Сума
----------	------

Дохід у бухгалтерському обліку HoldCo	+ 10 000 000 грн
Зменшуюча податкова різниця	– 10 000 000 грн
Додатковий об'єкт оподаткування від дивідендів	0 грн

Таким чином, сама операція отримання таких дивідендів не формує додаткового оподатковуваного прибутку у компанії-учасника.

Саме в цьому полягає механізм, який дозволяє переміщувати вже зароблений прибуток від операційної компанії на рівень української холдингової компанії без повторного оподаткування цього самого прибутку податком на прибуток.

А якщо емітент не сплатив авансовий внесок?

Ще один важливий висновок ІПК:

право отримувача дивідендів зменшити свій фінансовий результат не залежить від того, чи сплачував емітент авансовий внесок із податку на прибуток при виплаті дивідендів.

Це два різні податкові механізми.

Правила щодо авансового внеску стосуються компанії, яка **виплачує** дивіденди.

Натомість податкова різниця за п.п. 140.4.1 ПКУ стосується компанії, яка ці дивіденди **отримує**.

Тому відсутність у емітента обов'язку сплачувати авансовий внесок сама по собі не позбавляє TOB-отримувача права зменшити фінансовий результат.

За який рік виплачується прибуток – не має значення

ДПС також підтвердила ще одну практично важливу обставину.

Право на зменшення фінансового результату не залежить від того, за який саме минулий звітний період розподіляється прибуток.

Більше того, право на коригування зберігається і тоді, коли дивіденди за декілька попередніх років визнаються доходом одночасно в одному поточному звітному періоді.

Отже, сам по собі значний часовий проміжок між роком, у якому сформувався прибуток, та роком прийняття рішення про його розподіл не скасовує механізму податкового коригування.

Чому це важливо для холдингових структур

Розглянуте правило має принципове значення при побудові структури бізнесу, в якій одне українське ТОВ володіє частками в інших українських компаніях.

TOB HoldCo корпоративний учасник		
↑ дивіденди / розподіл прибутку ↑		
TOB Operator 1	TOB Operator 2	TOB Property Co

Операційні компанії можуть отримувати прибуток від власної діяльності та надалі розподіляти його на користь корпоративного учасника – TOB HoldCo.

За умови застосування передбачених ПКУ податкових різниць отриманий HoldCo дохід у вигляді дивідендів не повинен повторно оподатковуватися податком на прибуток на рівні HoldCo.

Це дозволяє акумулювати прибуток різних напрямів бізнесу на рівні корпоративного власника та вже на цьому рівні вирішувати питання його подальшого використання, реінвестування або розподілу.

Що впливає на право зменшити фінансовий результат?

Обставина	Впливає?
Емітент є іншим платником податку на прибуток	Так
ТОВ-отримувач застосовує відповідні податкові різниці	Так
Емітент сплатив авансовий внесок при виплаті дивідендів	Ні
Дивіденди виплачуються за попередні роки	Ні
Дивіденди за декілька років нараховані одночасно	Ні

Важливе застереження: платники, які не застосовують податкові різниці

Необхідно враховувати одну принципову умову.

ПКУ дозволяє платникам податку на прибуток, річний дохід яких не перевищує встановлений Кодексом поріг у **40 млн грн**, прийняти рішення про незастосування більшості податкових різниць.

Якщо підприємство скористалося таким правом, воно не може вибірково застосувати лише вигідну для себе різницю щодо дивідендів за п.п. 140.4.1 ПКУ.

Тому перед розподілом значної суми прибутку між двома українськими ТОВ необхідно перевірити податковий статус компанії-отримувача та те, чи застосовує вона податкові різниці.

Для платників, які зобов'язані застосовувати різниці або не прийняли рішення про їх незастосування, працює описаний вище механізм зменшення фінансового результату.

Висновок

Якщо українське ТОВ – платник податку на прибуток є учасником іншого ТОВ – платника податку на прибуток та отримує від нього дивіденди, ПКУ передбачає механізм, який дозволяє не оподатковувати цей самий прибуток повторно на рівні ТОВ-

отримувача.

Причому це стосується не лише платежу, формально названого дивідендами. Для податкових цілей до дивідендів прирівнюється також платіж учаснику в грошовій або негрошовій формі у зв'язку з розподілом чистого прибутку або його частини.

При застосуванні податкових різниць відповідний дохід враховується у бухгалтерському фінансовому результаті, але потім виключається з об'єкта оподаткування через зменшуючу податкову різницю.

Отже, розподіл прибутку від одного українського ТОВ на користь іншого українського ТОВ – його учасника може відбуватися без повторного оподаткування отриманої суми податком на прибуток на рівні корпоративного учасника.

Саме ця конструкція є однією з важливих податкових особливостей використання українського ТОВ як холдингової компанії.

Індивідуальна податкова консультація
№4166/ІПК/99-00-21-02-02 ІПК від 20.07.2026 для огляду:

Loading Viewer...

Звертаємо увагу: індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер. Водночас наведені в ній висновки щодо механізму застосування податкової різниці ґрунтуються безпосередньо на положеннях Податкового кодексу України.

Компанія «Вікторія» може провести правове та податкове моделювання холдингової структури, порівняти варіанти ТОВ / ПрАТ, розробити корпоративну архітектуру групи та оцінити наслідки майбутньої реорганізації.

Приєднуйтеся до нашого ТГ каналу: □ Компанія Вікторія – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

□ victorija.ua